

İSTANBUL
KÜLTÜR
SANAT
VAKFI

VAR
OLMA
NIN
KARAN
LIĞI

VAR
OLMA
NIN
AYDIN
LIĞI

47.
İSTANBUL
MÜZİK
FESTİVALİ

11-30
HAZİRAN
2019

VOKAL BAROK HAZİNELER:
VOCAL BAROQUE TREASURES:
BACH & VIVALDI & HANDEL

BERLİN ERKEN DÖNEM MÜZİĞİ AKADEMİSİ
AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN

BERLİN RIAS ODA KOROSU
RIAS KAMMERCHOR BERLIN

FLORIAN HELGATH şef conductor

YÜKER KATKIDA
BERLİN RIAS ODA
GÖSTERİ SPONSORU
PERFORMANCE
SPONSOR
WITH HIGHER
CONTRIBUTION

DEĞERLİ İŞBİRLİĞİNE
ACKNOWLEDGING
THE KIND
COLLABORATION OF

VOKAL BAROK HAZİNELER: VOCAL BAROQUE TREASURES: BACH & VIVALDI & HANDEL

BERLİN ERKEN DÖNEM MÜZİĞİ AKADEMİSİ
AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN

BERLİN RIAS ODA KOROSU
RIAS KAMMERCHOR BERLIN

FLORIAN HELGATH şef conductor

12.06.2019 Aya İrini Müzesi
ÇA WE 20.00 Hagia Eirene Museum

Johann Sebastian Bach

“Nach dir, Herr, verlanget mich”, BWV 150

- Sinfonia
- Koro Chorus: Nach dir, Herr, verlanget mich
- Arya Aria: Doch bin und bleibe ich vergnügt
- Koro Chorus: Leite mich in deiner Wahrheit
- Üçlü Trio: Zedern müssen von den Winden
- Koro Chorus: Meine Augen sehen stets zu dem Herrn
- Koro Chorus: Meine Tage in dem Leide

SÜRE DURATION: 15'

Antonio Vivaldi

Gloria, Re Majör, RV 589

Gloria in D Major, RV 589

- Koro Chorus: Gloria in excelsis Deo
- Koro Chorus: Et in terra pax
- 2 Soprano: Laudamus Te
- Koro Chorus: Gratias agimus tibi
- Koro Chorus: Propter magnam gloriam
- Soprano: Domine Deus
- Koro Chorus: Domine, Fili unigenite
- Mezzosoprano ve Koro Mezzo-soprano & Chorus: Domine Deus
- Koro Chorus: Qui tollis peccata mundi
- Mezzosoprano Mezzo-soprano: Qui sedes ad dexteram Patris
- Koro Chorus: Quoniam tu solus sanctus
- Koro Chorus: Cum Sancto Spiritu

SÜRE DURATION: 30'

Ara Interval

George Frideric Handel

Dixit Dominus, HWV 232

- Koro Chorus: Dixit Dominus
- Arya Aria: Virgam virtutis
- Arya Aria: Tecum principium
- Koro Chorus: Juravit Dominus
- Koro Chorus: Tu es sacerdos
- Koro Chorus: Dominus a dextris tuis
- Koro Chorus: Judicabit in nationibus / Conquassabit capita
- Koro Chorus: De torrente in via bibet
- Koro Chorus: Gloria Patri

SÜRE DURATION: 35'

Ara dahil 100' sürer. Lasts 100' with interval.

Alkış için eserlerin sonunu beklemenizi rica ederiz.

We kindly request you not to applaud in between movements.

KONSERE DOĞRU PRE-CONCERT TALK*

19.00-19.30 ÖN AVLU FRONT COURTYARD

EVİN İLYASOĞLU'NUN “BAROK ÇAĞDA KORONUN ÜÇ DEĞİ” BAŞLIKLİ KONUŞMASI

EVİN İLYASOĞLU ON ‘THREE TITANS OF THE CHOIR IN THE BAROQUE PERIOD’

* TÜRKÇE IN TURKISH

FLORIAN HELGATH

■ 2011'den bu yana ChorWerk Ruhr'un sanat direktörü olan Florian Helgath, 2017–2018 sezonundan itibaren Zürcher Sing-Akademie'nin de sanat direktörlüğünü üstlendi.

Sanatçı 2009–2015 arasında Danimarka Ulusal Korosu'nun şefliğini, 2008–2016 arasında da Münih Viva Nova Korosu'nun sanat direktörlüğünü yürüttü ve övgüyle karşılanan pek çok prömiyer yönetti.

Florian Helgath, RIAS Oda Korosu, Bavyera Radyo Korosu, Fransa Radyo Korosu gibi topluluklara düzenli konuk olmasının yanı sıra Münih Radyo Orkestrası, Danimarka Oda Orkestrası, Berlin Erken Dönem Müziği Akademisi ve Ensemble Resonanz ile de işbirliği gerçekleştiriyor. Sanatçı, Berlin Festivali, Audi Yaz Konserleri, Stuttgart Eclat Festivali, Thuringia Bach Festivali ve özellikle Ruhr Trienali gibi önemli festivaller ve konser salonlarında çağdaş operalar ve farklı projeler yönetti.

Önümüzdeki günlerde Brüksel Filarmoni ve Flaman Radyo Korosu, Norveç Solistleri Korosu ve İsveç Radyo Korosu ile ilk kez konser verecek olan Florian Helgath, ayrıca Hollanda Radyo Korosu ile yeni projeler gerçekleştirecek.

Florian Helgath'ın MDR Leipzig Radyo Korosu ile J.S. Bach, Reger ve Knut Nystedt'in yapıtlarını kaydettiği *Sacred Songs* albümü 2017 ICMA Ödülü'nü kazandı.

RIAS Oda Korosu ve Capella de la Torre ile kaydettiği *Da Pacem* albümü ise 2017 ECHO Klassik sahibi oldu.

Helgath müziğe, doğduğu şehirdeki Regensburg Katedrali Korosu'nda korist olarak başladı. Koro şefliği eğitimi aldığı Münih Müzik ve Sahne Sanatları Üniversitesi'nde 2008 yılında yüksek lisansını tamamladı. Eğitimcileri arasında Michael Gläser, Stefan Parkman ve Dan-Olof Stenlund'un kariyerindeki etkisi büyüktü.

2006 Eric Ericson Ödülü ile 2007 Budapeşte Genç Koro Şefleri Yarışması'nda finale kalan ve ödül alan Florian Helgath, koral müzik alanında uluslararası çapta dikkat çekiyor.

■ Since 2011 Florian Helgath has been Artistic Director of the ChorWerk Ruhr and from 2017/18 has also been Artistic Director of the Zürcher Sing-Akademie. Florian Helgath has held the position as conductor of the Danish National Choir from 2009 to 2015 and was Artistic Director of the Via Nova Chor Munich from 2008 to 2016, and has conducted numerous highly acclaimed first performances. Florian Helgath is also a regular guest conductor of the RIAS Chamber Choir, Choir of the Bavarian Radio, and Choeur de Radio France, among others, and collaborates with the Munich Radio Orchestra, Danish Chamber Orchestra, Akademie für Alte Musik Berlin, and Ensemble Resonanz. Concerts have led him to such major concert halls and festivals as the Berliner Festspiele, Audi Sommerkonzerte, Eclat Festival Stuttgart, Thüringer Bachwochen, and, in particular, to the Ruhrtriennale, with contemporary opera performances and numerous manifold projects.

Upcoming engagements include his debuts with the Brussels Philharmonic & Flemish Radio Choir, Norwegian Soloists' Choir and Swedish Radio Choir as well as further projects with the Netherlands Radio Choir.

Florian Helgath's discography includes the CD *Sacred Songs* with works by J.S. Bach, Reger, and Knut Nystedt with the MDR Leipzig Radio Choir, which was awarded the ICMA Award 2017. For the album *Da Pacem* with the RIAS Chamber Choir and Capella de la Torre, Florian Helgath received the ECHO Klassik 2017. Florian Helgath's initial experience started as a chorister in his native city, with the Regensburger Domspatzen. He studied choral conducting at the Hochschule für Musik und Theater in Munich and graduated in 2008 with a master's degree. Among his most important teachers are Michael Gläser, Stefan Parkman, and Dan-Olof Stenlund, who influenced him largely in his career as conductor. As a prizewinner and finalist of the Eric Ericson Award 2006 and Competition for Young Choral Conductors in Budapest 2007, Florian Helgath has already drawn the attention of the international choral music scene.

BERLİN ERKEN DÖNEM MÜZİĞİ AKADEMİSİ

■ Berlin Erken Dönem Müziği Akademisi (Akamus) 1982 yılında Berlin'de kuruldu. Kuruluşundan bugüne dek tüm dünyada dönem çalgıları kullanan oda orkestraları arasında önde gelen bir konuma ulaşırken ardında başarılarla dolu emsalsiz bir geçmiş bıraktı. New York'tan Tokyo'ya, Londra'dan Buenos Aires'e beğeniyle karşılanan Akamus, Avrupa'nın en prestijli mekânlarında konserler veriyor; ABD'den Asya'ya uzanan tünellere çıkıyor.

Berlin Konzerthaus'da 30 yıldan uzun süredir kendi konser serisine sahip olan ve 1994'ten bu yana Berlin Devlet Operası ile Barok repertuvar konusunda işbirliği yapan Akamus, Berlin'in kültür hayatının temel taşlarından biri. Topluluk 2012'den beri Münih'teki Prinzregent Tiyatrosu'nda da kendi konser serisini yürütüyor. Yılda 100'e yakın konser veren Akamus, oda müziğinden senfonilere kadar farklı repertuvarları seslendirmek üzere çeşitli formasyonlarda sahneye çıkıyor. Topluluk konuk şeflerle çalışmasının yanı sıra sıklıkla üç başkemocısından biri (Bernhard Forck, Georg Kallweit veya Stephan Mai) tarafından birinci keman rahlesinden yönetiliyor.

Akamus özellikle René Jacobs ile yakın ve uzun süreli bir işbirliği içinde. Yeni yollar keşfetmek konusundaki ortak tutkuları, pek çok opera ve oratoryoyu gün yüzüne

BERLİN ERKEN DÖNEM MÜZİĞİ AKADEMİSİ AKADEMIE FÜR ALTE MUSIK BERLIN

I. Keman 1st Violin

GEORG KALLWEIT konsertmayster
concertmaster
EDBURG FORCK
LEA SCHWAMM
VERENA SOMMER

II. Keman 2nd Violin

DÖRTE WETZEL
THOMAS GRAEWE
GABRIELE STEINFELD
STEPHAN MAI

Viyola Viola

SABINE FEHLANDT
ULRICH KIEFER
DORIAN WETZEL
DÖRTE WETZEL

Viyolonsel Cello

JAN FREIHEIT
CONSTANCE RICARD

Kontrbas Double Bass

MICHAEL NEUHAUS

Arp Harp

CLEMENS FLICK

Lavta Lute

MICHELE PASOTTI

Obua Oboe

XENIA LÖFFLER

Fagot Bassoon

ECKHARD LENZING

Trompet Trumpet

RUPPRECHT DREES

çıkarmalarına ve yeni bir yorumla sunmalarına yol açtı; böylelikle uluslararası alanda eleştirmenlerden övgüler aldılar. Birlikte kaydettikleri Mozart'ın *Saraydan Kız Kaçırma*, Bach'ın St. Matthew ve St. John pasyonları albümleri çok sayıda ödül aldı ve bu yapıtların Viyana Tiyatrosu'nda sahnelenen yapımları, uluslararası basında övgülerle yer buldu. Akamus yakın geçmişte Emmanuelle Haïm, Bernhard Labadie, Paul Agnew, Diego Fasolis ve Rinaldo Alessandrini tarafından da yönetildi.

Akamus'un RIAS Oda Korosu ile sürdürdüğü verimli işbirliğinin sonucunda pek çok ödüllü albüm müzikseverlerle buluştu. Topluluk, Bavyera Radyo Korosu ile de ortak çalışmalar yürütüyor; düzenli konukları arasında Isabelle Faust, Andreas Staier, Alexander Melnikov, Anna Prohaska, Werner Güra, Michael Volle ve Bejun Mehta gibi dünyaca ünlü solistler sayılabilir. Akamus, Sascha Waltz & Guests dans

topluluğu ile birlikte *Dido & Aeneas* (Henry Purcell'in müzikleri) ve *Medea* (Pascal Dusapin'in müzikleri) gibi başarılı yapımlar gerçekleştirdi. Albümleri bir milyondan fazla satan ve kayıt çalışmalarıyla Grammy, Diapason d'Or, Cannes Klasik, Gramophone, Edison, MIDEM Klasik, Choc de l'année, Alman Kayıt Eleştirmenleri gibi son derece prestijli ödüllere layık görülen Akamus, 2006'da Magdeburg Telemann Ödülü ve 2014'te hem Bach Madalyası hem de ECHO Klassik aldı.

Akamus'un son CD kayıtları arasında Sophie Karthäuser ve Michael Volle ile Bach'ın Diyalog Kantatları, RIAS Oda Korosu ve şef Łukasz Borowicz ile Bruckner'in Missa Solemnis'i, Bejun Mehta ile yeni albümleri *Cantata* ve Bavyera Radyo Korosu ve şef Howard Arman ile Mozart'ın Do minör Büyük Mes'i yer alıyor.

■ The Akademie für Alte Musik Berlin (Akamus) was founded in 1982 in Berlin. Since its beginnings, it has become one of the world's leading chamber orchestras using period instruments and can look back on an unprecedented history of success. From New York to Tokyo, from London to Buenos Aires, Akamus is a welcome guest, appearing regularly at the most important venues throughout Europe and internationally touring as far afield as the USA and Asia. Akamus has established itself as one of the pillars of Berlin's cultural scene, having had its own concert series at the Berlin Konzerthaus for more than 30 years and collaborating with the Staatsoper Berlin on their Baroque repertoire since 1994. In addition, the ensemble has had its own concert series at Munich's Prinzregententheater since 2012.

With up to 100 performances annually, Akamus performs in a variety of formations, from chamber music to symphonic repertoire. As well as working with guest conductors, the orchestra is often directed from the leader's chair by one of its three concertmasters Bernhard Forck, Georg Kallweit or Stephan Mai. The ensemble has an especially close and enduring partnership with René Jacobs. Their mutual passion to explore new paths has led to the rediscovery and new interpretation of many operas and oratorios, to great international critical acclaim. Their recordings of Mozart's *The Abduction from the Seraglio* and Bach's St. Matthew and St. John Passions received numerous awards and their productions at the Theater an der Wien in Vienna have been praised highly by the international press. In the recent past, Akamus was directed by Emmanuelle Haïm, Bernhard Labadie, Paul Agnew, Diego Fasolis, and Rinaldo Alessandrini. Akamus' highly fruitful cooperation with the RIAS Chamber Choir has produced many award-winning recordings. In addition, the ensemble maintains close cooperation with the Bavarian Radio Chorus. Regular guests include internationally renowned soloists such as Isabelle Faust, Andreas Staier, Alexander Melnikov, Anna Prohaska, Werner Güra, Michael Volle and Bejun Mehta. Together with the Sasha Waltz & Guests Dance Company, Akamus has developed successful productions such as *Dido & Aeneas* (music by Henry Purcell) and *Medea* (music by Pascal Dusapin).

Having sold more than a million CDs, Akamus is a highly successful orchestra internationally. Their recordings have won all important awards for classical recordings, such as the Grammy, Diapason d'Or, Cannes Classical, Gramophone, Edison, MIDEM Classical, Choc de l'année as well as the Jahrespreis der Deutschen Schallplattenkritik. In 2006, Akamus received the Telemann prize of Magdeburg and in 2014 both the Bach Medal and ECHO Klassik. Akamus' most recent CD productions include Bach's Dialogue Cantatas with Sophie Karthäuser and Michael Volle, Bruckner's Missa Solemnis with the RIAS Chamber Choir under the baton of Łukasz Borowicz, *Cantata*, a new recording with Bejun Mehta, and Mozart's Great Mass in C minor with the Chor des Bayerischen Rundfunks under the baton of Howard Arman.

BERLIN RIAS ODA KOROSU

■ Bundan tam 70 yıl önce kurulan RIAS Oda Korosu bugün, Rönesans ve barok dönemin aslına sadık yorumlarından, 19. yüzyılın müzik dünyasına yeni bir anlayış getiren romantik dönem icralarına ve çağdaş vokal müziğin imkânlarının denendiği ve yeniden tanımlandığı en zorlu dünya prömiyerlerine kadar müzik kültürünün neredeyse her alanında standartları belirleyen bir konumda. Berlin'in sıradışı mekânlarını kullandığı ForumKonzert serisinde, RIAS Oda Korosu Destekçileri ve Dostları Derneği ile birlikte yeni konser formları ve yaklaşımlar geliştirdi; böylelikle ForumKonzert, yalnızca bilenlerin geldiği bir seri olmaktan çıkarak, kült statüsüne erişti.

RIAS Oda Korosu, öncü pozisyonunun kendisine yüklediği kültürel ve sosyal sorumluluk anlayışını tutkuyla ve yoğun bir şekilde üstleniyor. KlasseKlänge

atölyeleri, okul koroları rehberlik programları, öğrenciler tarafından gerçekleştirilen konser tanıtım konuşmaları, DIRIGENTENFORUM ve İleri Vokal Çalışmalar Akademisi'nde öğrencilere verilen yardımlar, topluluğun yürüttüğü geniş çaplı eğitim ve destek programlarından bazıları. Avrupa çapında ve dünyanın önemli müzik merkezlerine çıktığı turnelerde Almanya'nın kültür elçisi olarak da hizmet eden RIAS Oda Korosu, Alman koral kültürünün değerli mirasını 21. yüzyılda da sürdürüyor.

Özetle, "RIAS Oda Korosu dünyadaki en iyi 10 korodan biridir." (*Gramophone*, 2010) Yakın geçmişin ve günümüzün önde gelen koro şefleri, sürekli şeflikleri süresince RIAS Oda Korosu'nu şekillendirdi ve üzerinde etkilerini bıraktı. Uwe Gronostay (1972–1986), aslına sadık icra uygulamasının temellerini attı ve bugün diğer korolara da örnek teşkil eden, pürüzsüz olduğu ölçüde coşkulu oda korosu tınısını geliştirdi. Marcus Creed (1987–2001), özellikle erken dönem ve çağdaş müzikleri eşleştirerek, RIAS Oda Korosu'nun uluslararası tanınırlığını güçlendirdi. Daniel Reuss (2003–2006), klasik çağdaş müziğe önem verdi; yurtiçi ve dışında işbirliği yapılan kuruluşlarla bağları sağlamlaştırdı. 2007'de sürekli şefliğe getirilen ve 2015 yazına kadar bu görevi sürdüren Hans-Christoph Rademann, içeriği ve ifade yelpazesini genişletirken 17.-19. yüzyıllar arası Alman müziğine özel ilgi gösterdi. RIAS Oda Korosu'nun aldığı çok sayıda ödül, topluluğun sanatsal yolculuğunu ve uluslararası ününü belgeler nitelikte: Alman Kayıt Eleştirmenleri Ödülü, Gramophone Ödülü, Choc de l'année, Caecilia Ödülü bunlardan sadece birkaçı. Ayrıca topluluk, 2012'de Alman Kayıt Eleştirmenleri Ödülü jürisi tarafından "Onur Ödülü"ne layık görüldü.

Uzun süreli ve verimli işbirlikleri sonucunda René Jacobs, Berlin Erken Dönem Müziği Akademisi, Freiburg Barok Orkestrası ve Alexander Liebreich yönetimindeki Münih Oda Orkestrası ile koro arasında yakın bağlar oluştu. RIAS Oda Korosu, Simon Rattle, Yannick Nézet-Séguin, Andrea Marcon, Thomas Hengelbrock, Florian Helgath ve Ottavio Dantone gibi şeflerle de çalışmalar gerçekleştirdi. 2017–2018 sezonundan itibaren Justin Doyle, RIAS Oda Korosu'nun sürekli şefliği ve sanat direktörlüğüne getirildi.

RIAS Oda Korosu, Berlin Radyo Orkestrası ve Korosu'nun bir topluluğu; diğer ortakları arasında ise Almanya Radyosu, Almanya Federal Cumhuriyeti, Berlin Eyaleti ve Berlin-Brandenburg Radyosu yer alıyor.

RIAS KAMMERCHOR BERLIN

■ Founded 70 years ago, the RIAS Chamber Choir today sets standards in nearly all domains of musical culture – from celebrated historically-informed interpretations of the Renaissance and the Baroque through works of Romanticism, which not infrequently lead listeners to a new conception of the 19th century sound world, up the most demanding world premieres, in which the possibilities of contemporary vocal music are sounded out and newly defined. Together with the Association of Sponsors and Friends of the RIAS Chamber Choir, it has developed new concert forms and approaches to interdisciplinary music-making in the ForumKonzert series, set in unusual locations in Berlin. For some time now, the ForumKonzert series is no longer an insider's tip – it enjoys cult status.

A vanguard musical position has given rise to a sense of cultural and social responsibility, which the RIAS Chamber Choir assumes passionately and intensively. KlasseKlänge workshops, school choir mentoring programmes, concert introductions done by students, and assistance to students in the DIRIGENTENFORUM or the Academy for Advanced Vocal Study are only a few aspects of an extensive education and outreach programme. On concert tours through Europe and to important music centres worldwide, the RIAS Chamber Choir serves as a cultural ambassador for Germany and, with its guest performances, carries the valuable legacy of German choral culture into the 21st century.

'In brief: The RIAS Chamber Choir is one of the ten best choirs in the world.' (*Gramophone*, 2010)

© MATTHIAS HEYDE

BERLIN RIAS ODA KOROSU RIAS KAMMERCHOR BERLIN

Soprano

KATHARINA HOHLFELD-REDMOND
MI-YOUNG KIM (solo: Vivaldi, Handel)
JANA MILLER (solo: Handel)
ANETTE LÖSCH
ANJA PETERSEN (solo: Vivaldi)
STEPHANIE PETITLAURENT
DAGMAR WIETSCHORKE
VIKTORIA WILSON (solo: Bach, Handel)
SARA GOUZY
SARAH KRISPIN
JIN KIM

Alto

ULRIKE BARTSCH
ANDREA EFFMERT
WALTRAUD HEINRICH
(solo: Vivaldi, Handel)
SUSANNE LANGNER
(solo: Vivaldi, Handel)
HILDEGARD RÜTZEL
CLAUDIA TÜRPE
MARIE-LUISE WILKE
ANNA KUNZE (solo: Bach)

Tenor

VOLKER ARNDT (solo: Bach)
JOACHIM BUHRMANN
MINSUB HONG (solo: Handel)
CHRISTIAN MÜCKE
VOLKER NIETZKE
KAI ROTHERBERG
FRIEDEMANN BÜTTNER
LAURIN OPPERMANN

Bas Bass

STEFAN DREXLMEIER
INGOLF HORENBURG
MATTHIAS LUTZE (solo: Bach)
PAUL MAYR
ANDREW REDMOND
JOHANNES SCHENDEL
JONATHAN DE LA PAZ ZAENS
(solo: Handel)
FRIEDEMANN KLOS

Leading artistic personalities of the recent past and present have shaped and left their mark on the RIAS Chamber Choir during their chief conductorships. Uwe Gronostay (1972–86) laid the foundations for historical performance practice and developed the chamber choir sound, in equal measure lean and vigorous, for which the choir is today renowned. Marcus Creed (1987–2001) achieved the increasing internationalisation of the RIAS Chamber Choir, particularly through the coupling of early and contemporary music. Daniel Reuss (2003–06) placed an emphasis on the classical modern and strengthened connections with cooperating partners at home and abroad. Hans-Christoph Rademann, who took over the post of chief-conductor in 2007 and held it up to summer of 2015, broadened the content and tonal range of expression, devoting particular attention to central German music history of the 17th to 19th century.

Numerous awards and prizes document the artistic journey and the high international reputation of the RIAS Chamber Choir: The German Record Critics' Award, the Gramophone Award, the Choc de l'annee or the Prix Caecilia are only a few of many honours. In 2012 the RIAS Chamber Choir received the Nightingale honorary prize from the Jury of the German Record Critics' Award.

An enduring and fruitful collaboration binds the choir to René Jacobs, the Akademie für Alte Musik Berlin, the Freiburg Baroque Orchestra, and the Munich Chamber Orchestra under Alexander Liebreich. In addition, the RIAS Chamber Choir works together with conductors such as Sir Simon Rattle, Yannick Nézet-Séguin, Andrea Marcon, Thomas Hengelbrock, Florian Helgath and Ottavio Dantone. Starting with the 2017/18 season, Justin Doyle is Principal Conductor and Artistic Director of the RIAS Chamber Choir.

The RIAS Chamber Choir is an ensemble of the Rundfunk Orchester und Chöre GmbH (roc berlin). Other partners are Deutschlandradio, the Federal Republic of Germany, the State of Berlin, and the Rundfunk Berlin-Brandenburg broadcasting company.

Johann Sebastian Bach**“Nach dir, Herr, verlanget mich”, BWV 150**

- *Sinfonia*
- *Koro: Nach dir, Herr, verlanget mich*
- *Arya: Doch bin und bleibe ich vergnügt*
- *Koro: Leite mich in deiner Wahrheit*
- *Üçlü: Zedern müssen von den Winden*
- *Koro: Meine Augen sehen stets zu dem Herrn*
- *Koro: Meine Tage in dem Leide*

Bu kantat Bach'ın, kökenleri esrarını koruyan erken dönem yapıtlarından biridir. Tam olarak hangi vesileyle bestelendiği bilinmediği gibi, tarihi de kesin değildir: Yakın tarihli araştırmalar, Bach'ın bunu Weimar yıllarında (1708–1714) yazmış olabileceğini ileri sürerken, bazı müzikologlar yapıtın tarihini 1706 veya öncesi olarak belirtirler ki bu da bestecinin Arnstadt hizmeti dönemine denk gelir. Her halükârda Bach'ın yaklaşık 200 tamamlanmış kilise kantatı içinde günümüze ulaşmış en eskilerinden biridir.

“Nach dir, Herr, verlanget mich” koronun ön plana çıkarılışı ve koral kurgunun olmayışı açısından Bach'ın sonraki dönem kantatlarının modelinden ayrılır. Diğer yandan, İncil'den alıntıları özgün metinlerle bir araya getirmesi ve Bach'ın daha gençliğinde geliştirdiği kontrpuan ustalığı, melodik yaratıcılık, armonik kesinlik ve ifade inandırıcılığı sergilemesi bakımından onlarla benzerlik gösterir. Kısa 1. Bölüm, *Sinfonia*, kantatın ağırbaşlı havasını duyurur ve sonraki aşamalarda geliştirilecek önemli melodik materyali tanıtır. Bach'ın müziğinde sıklıkla görüldüğü üzere, düzenli simetrik cümle uzunluklarından kaçınır. En önemsiz gibi görünen müzikal motiflerden gelişen ve ek yeri olmayan, durdurulamaz bir melodi akışı izlenimi yaratır.

2. Bölüm olan ilk koro, görece kısalığına rağmen bir nevi düzensiz yapılanmıştır. Her iki tema da (iki partili yaylı dokusu ile kromatik dizi) *Sinfonia*'nın üç partili dokusunun tamamında birlikte tanıtılmış olmakla beraber Bach burada ikisini ayırır: Kromatik dizi, vokal blokların temelini, iki partili yaylı dokusu ise iki kısa enstrümantal parçayı oluşturur. Bu kısım (bölümün tümü değil) özgün ve beklenmedik bir kadansla sona erer (20. ölçü). Koronun kalanı yapısal olarak, müzikal form geleneklerinden ziyade metnin içeriğine bağlıdır ki bu da Bach'ın erken dönem yapıtlarına özgüdür.

Son derece kısa ve öz soprano aryasında keman eşliği öne çıkar. Tonalite minör olmasına karşın ritimler neşelidir ve genel havası hem ciddi hem de olumludur. Kantat boyunca, Bach'ın bir kelimenin anlamını tasvir ettiği pek çok “kelime resmetme” (sözün anlamına göre müziği şekillendirme) durumu mevcuttur: Örneğin, *tod* (ölüm) ile *höll* (cehennem) büyük bir aralıkla birbirlerinden ayrılır. İkinci koro ilkinden bile daha bölmelidir: 30 ölçüden az olmakla birlikte doku ve tempo değişiklikleriyle işaretlenmiş dört kısma sahiptir. Ve yine metin, müzikal biçimde belirleyici rol oynar. Dört vokal çizginin bir olarak, ilahi gerçeğe ulaşma isteğiyle uğursuz bir *saraband*'da ilerlediği açılış kısmı ağır ve ciddidir. Bunu, üst partilerdeki yaylılarda tekrar eden üç notalık figürün vurguladığı, 16'lık notalardan oluşan dört ölçümlük *allegro* bir bölme takip eder. İkinci *andante* bölme (13. ölçüden itibaren) Tanrı'ya hitap eder ve bölüm çığınca bir enerjiye sahip 11 ölçüyle son bulur. Eserin majör tondaki iki bölümünün ilki olan 5. Bölüm, Bach'ın vokal müzikte nadiren kullandığı alto-tenor-bas kombinasyonundan oluşan bir triodur. Üst perdedeki basit, sürekli melodik çizgiler, vurgulu fagot notaları ile güçlendirilmiş, 16'lık notalardan oluşan enerjik bas partisini ön plana çıkarır. Kesintisiz devinimdeki sürekli bas fırtınaların uğultusunu resmederken, telaşsız vokal cümleler inançlı Hristiyan'ın azmini temsil eder. Vokal trio sadece bir kez, 29-30. ölçülerde ajitasyon belirtisi gösterir. Sonda fagotun ilk ve son kez olarak viyolonselini 16'lık notalarını gasp etmesi hoş bir detaydır.

Bu yapıtın benzersiz yapısında dört koro yer alır ve bunlardan son ikisi kendi içlerinde daha bütüncüldür. 6. Bölümün metni iki dizeden oluşur: “Gözlerim hep Rab'dadır / Çünkü ayaklarımı ağdan o çıkarır.” Ana imgelerin betimlenmesinde çalgılar yaratıcı bir rol oynar. 16'lık notalardan oluşan hareketli figürleme ile başlayan bölüm, altıncı ölçüden itibaren *tril* gibi ilerleyen fagot solonun üzerinde aksak ritimli kemanlardan oluşan karmaşık bir dokuya dönüşür. Müzikal doku orijinal ve canlıdır. Son ölçülerde kesik yaylı figürler, vokal ve fagot partilerinde ilk baştaki inici kromatik gamın yankılarıyla güçlendirilir.

Bir *chaconne* olan 7. Bölüm'de tekrar eden temayı Brahms, 4. Senfoni'sinin finalinde kullanmıştır. Bach burada temasına sıkı sıkıya sadık kalmaz: İlgili tonlar arasında (fa diyez ile mi minör ve re ile la majör) ilerlemek için temayı manipüle eder; hatta bir noktada ters yüz eder. Bu basit iskelet üzerine yerleştirilmiş dört koral kısmın her biri birer çift mısradan oluşur. Kantatın son ölçülerinde koro yavaş yavaş sönerken açılış ölçülerinin vakur dokularını ve kendinden emin havasını yankılar. (Süre 15')

Antonio Vivaldi**Gloria, Re Majör, RV 589**

- *Koro: Gloria in excelsis Deo*
- *Koro: Et in terra pax*
- *2 Soprano: Laudamus Te*
- *Koro: Gratias agimus tibi*
- *Koro: Propter magnam gloriam*
- *Soprano: Domine Deus*
- *Koro: Domine, Fili unigenite*
- *Mezzosoprano ve Koro: Domine Deus*
- *Koro: Qui tollis peccata mundi*
- *Mezzosoprano: Qui sedes ad dexteram Patris*
- *Koro: Quoniam tu solus sanctus*
- *Koro: Cum Sancto Spiritu*

Barok çağın en büyük ustalarından Antonio Vivaldi çalgı için yazdığı yüzlerce konçerto ve solo müziğin yanında vokal alanda 47 opera, iki oratoryo ve pek çok kilise müziği bestelemiş ve bunlar ancak 1930'lu yıllarda bulunmuş; II. Dünya Savaşı sonrasında uzunçalar plakların yaygınlaşmasından sonra geniş kitlelere ulaşabilmiştir. Kızıl sakalı nedeniyle “kızıl rahip” olarak tanınan Vivaldi, Venedik'te genç kızlar için bir okul olan Ospedale della Pieta'nın müdürüyken hem çalgı hem de dini koro yapıtları besteliyordu. Onun 1930'da bulunan ve Alfredo Casella tarafından işlenen Gloria'sı ilk kez 1939'da Siena'da Chigiana Akademisi'nde seslendirildi. Ancak savaş nedeniyle uzun yıllar unutuldu ve başarısı kesintiye uğradı.

Yapısal bakımdan bir ayın müziğinin bölümü olarak görülmesine karşın Gloria, Katolik kilisesince kutsal bir müzik parçası olarak kabul edilmemektedir. Vivaldi'nin 1710'dan sonra yazdığı Gloria'sı dinselikle yaşama sevincini ince bir biçim ve uyum içinde birleştirmektedir. Bunda, 17. yüzyıl dini yapıtlarında çalgı eşliğinin giderek önem kazanması, mesler kısa mes (*missa brevis*) haline gelirken dini metnin bazı yerlerinin çalgı müziğine uyarlanması ve ikisi arasındaki sıkı bağların gevşemesi de rol oynamıştı. Bunların sonucunda Barok çağların dünyevi neşesine, tiyatro zevkine uyan *bel canto*'nun doğmasına yol açmıştı.

2 Haziran 1715'te bestelendiği Pieta'nın kayıtlarından anlaşılan Gloria da Misa Brevis, bestelerinin bölümü olarak yazılmıştır. Bir bölümü eşsesli, bir bölümü de fûğ biçiminde olan koro parçaları yerlerini zaman zaman barok dünyaya uyan zengin yapıda solo kadın seslerine bırakır. Aslında rahip olan Vivaldi'nin Pieta'da koro şefi Gasparini'nin 1713'te kaybolmasına kadar dini bir yapıt yazmayı düşünmemesi de biraz gariptir. Vivaldi, bir mesin beş bölümünü oluşturan *Kyrie*, *Gloria*, *Credo*, *Sanctus* ve *Agnus Dei*'den ancak ilk üçünü bestelemiştir. Ryom kataloğuna göre RV 589 olarak numaralanan Gloria, diğer Gloria (RV 588) gibi re majör tondadır ve yine tenor ile bas soloları içermediği gibi ikisinin de sonuncu bölümleri Venedikli G.M. Ruggieri'nin 1708'de yazdığı Gloria'dan alınmıştır.

1. Bölüm, *Gloria in excelsis Deo*, çabuk (*Allegro*) tempoda, re majör tonda keman, obua ve trompetlerin oktavlı eşliğinde koro tarafından yorumlanır. 2. Bölüm *Et in terra pax*, ağırca (*Andante*) tempoda, si minör tonda koro tarafından konçertoları anımsatan zengin modülasyonlarla söylenirken yalnızca yaylılar eşlik eder. 3. Bölüm, *Laudamus Te*, çabuk (*Allegro*) tempoda, sol majörde, yaylılar eşliğinde soprano ve mezzonun söylediği neşeli bir düettir. Ağır (*Adagio*) tempodaki 4. Bölüm, *Gratias agimus tibi*, çabuk (*Allegro*) ve 5. Bölüm *Propter magnam gloriam* yine yaylı çalgılar eşliğinde –alıılmış sürekli bas beraberliğinde– koro tarafından seslendirilen mi minör tonda iki sertçe giriş ve füğ biçimindedir. 6. Bölüm, *Domine Deus*, do majör tonda, ağırca (*Largo*) tempoda soprano ve solo obua (ya da keman) ile siciliana biçiminde Vivaldi'nin melodik zenginliğini yansıtır. 7. Bölüm *Domine Fili unigenite*, fa majör tonda, çabuk (*Allegro*) tempoda yaylılar eşliğinde koronun söylediği canlı noktalı ritimli, o çağın Fransız stilinde bir parçadır. 8. Bölüm re minör tonda ve ağır (*Adagio*) tempodaki *Domine Deus*'da solo mezzosoprano, koronun zaman zaman araya girerek sürekli bas çizgisi gibi birleştirdiği bir aryayı söyler. 9. Bölüm yine ağır (*Adagio*) tempoda, mi minör tonda koronun cesur armonilerle duyurduğu *Qui tollis peccata mundi*'dir. 10. Bölüm *Qui sedes ad dexteram Patris* si minör tonda, çabuk (*Allegro*) tempoda bir mezzosoprano aryasıdır; 11. Bölümde koronun, obua ve trompetin katılımıyla re majör tonda, çabuk (*Allegro*) tempoda söylediği *Quoiam tu solus sanctus* yer alır. 12. Bölüm *Cum Sancto Spiritu*'yu Vivaldi bestelememiş, belki bu kesin stili kullanmak istemediği için G.M. Ruggieri'nin aynı adlı bölümünü adapte etmiştir. Re majör tonda, *Allegro* tempodaki ve yine obua ve trompetin katılımıyla koronun söylediği bu son parça bir füğ biçimindedir. Gloria İstanbul'da ilk kez Andrea Giorgi yönetiminde Ankara Devlet Opera Korosu ve kemancı İlhan Özsoy'un (1925–1984) konsertmaysterliğini yaptığı orkestra ile soprano Keriman Davran, mezzosoprano Cemaliye Kıyıcı tarafından 1960'lı yıllarda İtalyan Konsolosluğu'ndaki özel bir konserde seslendirilmiştir. (Süre 30')

— İRKİN AKTÜZE

George Frideric Handel Dixit Dominus, HWV 232

- Koro: *Dixit Dominus*
- Arya: *Virgam virtutis*
- Arya: *Tecum principium*
- Koro: *Juravit Dominus*
- Koro: *Tu es sacerdos*
- Koro: *Dominus a dextris tuis*
- Koro: *Judicabit in nationibus / Conquassabit capita*
- Koro: *De torrente in via bibet*
- Koro: *Gloria Patri*

George Frideric Handel'in İtalya'da kaldığı dönem gayet iyi belgelenmiştir ve bu dönemdeki besteleri sık seslendirilir. 110. Mezmur'a bestelenmiş olan Dixit Dominus, Handel'in yazdığı dini içerikli yapıtlar arasında en dramatik olanıdır. Nisan 1707 tarihli eseri kimin sipariş etmiş olabileceğine dair akademisyenler arasında anlaşmazlık vardır, ama büyük ihtimalle Vespers'te bir bayram (Paskalya bile olabilir) kutlamasında seslendirilmiştir. Handel, Dixit Dominus'ta hem geçmişten hem de kendi çağından öğeleri birleştirir. 17. yüzyılda yaygın olduğu gibi beş ses (iki soprano, alto, tenor ve bas) ile beş yaylı partisi (iki ayrı viyola ile) için yazılmıştır. Dizelerin çoğu *tutti* (tüm partiler bir arada) olmakla birlikte solo kısımlar da vardır. Diğer yandan bazı dizelerin dramatik müziği ve solo kısımlardaki operatik izler, dini metinlerin 18. yüzyıl boyunca giderek artan düzeyde teatral biçimde ele alınışına işaret eder. Handel son döneminde yazdığı tanınmış opera ve oratoryolarının birkaçında Dixit Dominus'tan kesitler kullanmıştır.

Handel'in mezmur bestesi sol minör tonda geniş bir orkestra girişiyle açılır. Birinci kemanlardaki inici arpejler yaylılardan ziyade org figürasyonuna özgüdür. Koro, Tanrı'nın sözlerinin önemini vurgulamak üzere tüm ağırlığıyla girer. Solistler “Sede a dextris meis” (sağımda otur) emriyle diğer partilerden ayrılırlar. Burada, Handel'in o sıralarda İtalya'da enstrümantal müziğin önde gelen temsilcilerinden Corelli'den öğrendiği, *concerto grosso* prensibinin işleyişini görebiliriz. Solo ile *tutti*'nin bu basit ama etkili değişiminden ve dahası, koro ile orkestranın ısrarlı retorik tekrarlarından Handel görkemli bir bölüm inşa eder. Büyük *cantus firmus* melodisini (ana, sabit melodiyi) düşmanın kaderinin açıklanmasına saklayarak Eski Ahit'in Tanrı'sının tüm ağırlığını ve gazabını hissetmemizi sağlar. Eski Ahit metinlerinin pek çoğu gibi, 110. Mezmur da birçok şiddet ve gazap vaadi içerir ve bunlar coşkulu barok dönem müziğinin sevdiği öğelerdir.

2. ve 3. Bölümler, biri sürekli bas ve diğeri orkestra eşliğiyle olmak üzere solo aryalardır. Mezzosoprano için olan ilki, Eski Ahit'in Tanrı'sının düşman hatlarının gerisinde gizli ajanları vasıtasıyla nasıl sinsice çalıştığını anlatır. Soprano için olan süslü ve hoş ikinci aryada, detaylandırma ve ses süslemelerinin kullanımı açısından solo kantatın ustası olan Scarlatti'nin etkisi görülür.

Koral resitatif *Juravit Dominus*'ta kan ve gök gürültüsü geri gelir. Koronun “Non! Non!” nidalarıyla başlayan *allegro* bir bölüm hafifleyerek yumuşak bir şekilde kapanır. Ardından sert kromatik armoniler ve hızlı fugatodan oluşan ikili örüntü giderek artan bir kuvvetle tekrar eder ve müzik nihayet *piano*, *piano piano*, *più piano*, *pianiss.*, *pianississ...* işaretli bir dizi ölçüyle sönerek son bulur.

Neredeyse bestelenemez “Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech” (Melkisedek düzeni uyarınca sonsuza dek kâhinsin sen) cümlesinde Handel, kontrpuandaki ustalığını sergiler.

6. Bölüm, *Dominus a dextris tuis*, bölümler içinde en cesur deneysellikte olanıdır: Handel'in koral dram kurgulamada çok partili virtüöz icracılığın sunduğu zengin imkânlar karşısında duyduğu heyecanı yansıtır.

7. Bölümde, “implebit ruinas” (ortalığı cesetler dolduracak) sözlerinde koro üç oktavdan büyük bir aralıkta gezinir. Bölümün sonunda metinde kastedilen yıkım, “con-quas-sa-a-a-bit” kelimesinin *staccato* yinelemesiyle etkili bir biçimde resmedilir. Tanrı'nın ordusunun düşmanla savaşa gidişini tüm canlılığıyla betimleyen müzik, naif olduğu kadar abartılı duyulmayı başarır.

8. Bölüm *De torrente*, yumuşak ve yatıştırıcıdır; birbiriyle çarpışan armonilerin kullanılışı Vivaldi tarzıdır. İki soprano solist, sessizce söyleyen erkekler korosunun üzerinde zahmetsizce süzülür.

Bach'ın Si minör Mes'i gibi büyük olan son bölüm, Gloria, adeta bir gövde gösterisidir. İçlerinden biri ilk bölümde duyulan Paskalya ayini teması olan üç farklı tema üzerine gevşekçe yapılandırılmış bir füğ olarak başlar. Son kısım, “Et in Saecula”, tekrar eden notalar ve alışılagelmiş bir dizilişle tek bir tema üzerine inşa edilmiş olup giderek dış seslerin genişliğini neredeyse iki oktava kadar yayar.

(Süre 35')

Konser öncesinde cep telefonlarının (ve diğer elektronik cihazların) kapatılması veya sessiz duruma alınması önemle rica olunur. Konser sırasında fotoğraf çekilmesi, video ya da ses kaydı yapılması yasaktır.

Please turn off your mobile phone (and other electronic devices) or turn it to silent mode, prior to the start of the performance. Taking photos and video or audio recordings are not permitted during the performance.

FESTİVAL SPONSORU
FESTIVAL SPONSOR

İstanbul Kültür Sanat Vakfı
Istanbul Foundation for Culture and Arts
Nejat Eczacıbaşı Binası
Sadi Konuralp Caddesi No: 5
Şişhane 34433 İstanbul
T (212) 334 07 00
F (212) 334 07 02
E muzik.fest@iksv.org
muzik.iksv.org